

Om Kunskap Direkt

Kunskap Direkt – skogsskötarens guide på internet

Kunskap Direkt är ett rådgivningsverktyg om skogsskötsel för internet. Verktöget vänder sig i första hand till skogsägare och deras rådgivare, men innehållet ska också vara intressant och matnyttigt för studenter, lärare, forskare, tjänstemän på myndigheter och den skogsintresserade allmänheten. Ett särskilt avsnitt om skogsbilvägar vänder sig till ansvariga och utförare av vägbyggnad och vägunderhåll. Kunskap Direkt är i hög grad frukten av ett samarbete inom skogsbranschen – mellan forskare, myndigheter och det praktiska skogsbruket.

Organisation och finansiering

Kunskap Direkt produceras av Skogforsk i samarbete med LRF Skogsägarna och Skogsstyrelsen. En huvudredaktör vid Skogforsk svarar för ajourhållning och produktion av nytt material, vilket ofta framställs tillsammans med forskare från Skogforsk och SLU och experter från branschen. En tekniskt ansvarig vid Skogforsk svarar för det tekniska underhållet och för samordning av uppdrag åt programmeringskonsulter.

En styrgrupp bestämmer över inriktningen på Kunskap Direkt. LRF Skogsägarna utser ordförande i styrgruppen, och övriga ledamöter representerar Skogsstyrelsen, skogsägarföreningarna och Skogforsk. Styrgruppens ledamöter svarar också för marknadsföring av Kunskap Direkt inom sina respektive organisationer.

Det löpande redaktionella arbetet finansieras huvudsakligen med ramanslag från Skogforsk och med fasta bidrag från LRF Skogsägarna och Skogsstyrelsen. Nytt innehåll finansieras oftast med externa anslag via forskningsfonder som Formas, KSLA, Södras forskningsfond eller Föreningen Skogsträdsförädling.

Alla moduler och verktyg i Kunskap Direkt har en ansvarig forskare med uppgift att kvalitetssäkra innehållet och i samråd med redaktören ta fram idéer till förbättringar och förändringar.

Från forskaridé till användning

Mycket av innehållet har skapats inom ramen för ordinarie forskningsprojekt hos Skogforsk och SLU. En vanlig modell är att enskilda forskare eller forskargrupper i samråd med redaktionen väljer att använda Kunskap Direkt

som en informationskanal för sina resultat. Kunskap Direkt fungerar då som en direktlänk från forskarna till slutanvändarna i skogsbruket.

Med särskilda anslag från forskningsfinansiärer kan forskarnas beräkningsmodeller eller andra resultat anpassas för internet. Forskningsresultaten kan sedan synas som beräkningsverktyg, t.ex. Plantval, Frostrisk, Beståndsval, Räkna med rotröta och Gödslingskalkyl. De kan också utgöra hela ”moduler”, t.ex. Skötsel av ädellövskog, Skogens kulturarv och Vattenvård.

Det nya materialet tas oftast fram i projektform, där redaktören och en grupp forskare arbetar tillsammans. Till de flesta projekt är också referenspersoner från olika användargrupper knutna. För att säkerställa att verktygen och innehållet är användbart genomförs tester och utvärderingar med representanter för målgrupperna.

Synpunkter kommer löpande in från användarna till redaktionen genom att varje sida har en knapp ”Tyck om sidan”. Dessa synpunkter besvaras alltid skyndsamt, och bidrar till att innehållet kan förbättras fortlöpande.

Startade 1998

Embryot till dagens Kunskap Direkt härrör från ett uppdrag från LRF Skogsägarna inom ramen för ett forskningsprogram för familjeskogsbruket. År 1998 togs det första internetsystemet fram för skötsel av lövskog. Skogsstyrelsen gick därefter in som partner, och tillsammans togs två nya moduler – Gallring och Røjning – fram år 2000-2001. Kunskap Direkt har därefter byggts ut stegvis med moduler om Föryngring och Slutavverkning (2003), Ädellövskog och Vägar (2006), samt Skogens kulturarv, Skoglig grundkurs och Vattenvård 2008. Olika beräkningsverktyg har tagits fram löpande sedan år 2000. Under hösten 2008 kommer en modul inom ramen för LRFs kampanj Kraftsamling Skog att lanseras. Sedan år 2000 har Skogforsk, LRF Skogsägarna och Skogsstyrelsen arbetat tillsammans med systemet.

Kunskap Direkt produceras i webbredigeringsverktyget EPiServer, och den första ”moderna” versionen av kunskapssystemet såg dagens ljus 2004. Våren 2008 gjordes designen om för att underlätta för användare och redaktörer.

Innehåll – det handlar mycket om interaktivitet

Kunskap Direkt innehåller texter som fungerar som en **uppslagsbok och handledning** för skötsel och hänsyn i barr- och lövskog. **Checklistor** används som en vägledning för åtgärder steg för steg. Till många av avsnitten finns **övningar**, där användarna kan prova sig fram att gallra, fälla träd, välja røjningsstammar eller liknande.

Beräkningsverktygen bygger på modeller över skogens utveckling och pris, och här finns möjlighet för användarna att göra beräkningar med sina egna skogsbestånd. Det är till exempel möjligt att beräkna lönsamhet för røjning, vägbyggnad, gödning och val av slutavverkningsbestånd; att se konsekvenserna av plantval; att få råd om när det är dags att röja och gallra; att välja rätt trädslag och åtgärder vid föryngring, och mycket mer.

Instruktionsfilmer ger handfasta råd om röjning och avverkning med motorsåg. Filmer används också som illustration av olika kulturmiljöer. Skogliga experter ger också sina råd i korta filmsekvenser.

Många av modulerna har **kunskapstester** där användarna kan pröva sina kunskaper av det aktuella innehållet. Frågorna slumpas från en frågedatabas, och användarna kan göra om testet flera gånger.

Ordlistan ger en kort beskrivning av vanliga skogliga uttryck. Ordlistan kommer under 2008 att kompletteras med Skogensencyklopedin – en skoglig ordbok med över 8000 skogsord.

Länkarna ger lästips och möjlighet att ladda ner dokument från Skogforsk eller från externa sidor.

Kunskap Direkt i praktiken

Kunskap Direkt används direkt av många användare, både privata skogsägare och skogliga tjänstemän. Antalet besök är ungefär 100.000 per år.

Skogsstyrelsens skogsbrukarsidor under Min Skog har många direkta länkar till avsnitt i Kunskap Direkt.

Kursen Hållbart Familjeskogsbruk, en högskolekurs vid Växjö universitet, använder Kunskap Direkt för många av sina delkurser.

Många av beräkningsverktygen används i undervisningen av elever vid SLUs jägmästar- och skogsmästarutbildningar.

Skogsägarföreningarna har oftast tydliga länkar till Kunskap Direkt, vilket underlättar för deras medlemmar att hitta informationen.

Skogssverige har också bra länkar som genererar många besök till Kunskap Direkt.

Studieförbundet Vuxenskolan har tagit fram studiecirkeln Skoglig grundkurs som bygger på material från Kunskap Direkt. Kursen finns också allmänt tillgänglig i Kunskap Direkt.

Kunskap Direkt är en plattform för samarbete i många frågor, och enskilda moduler marknadsförs och används därför från olika plattformar, t.ex. från Riksantikvarieämbetet om Skogens kulturarv, eller från SLUs institution för sydsvensk skogsforskning om skötsel av ädelskog.

Om copyright

Skogforsk har upphovsrätt till innehållet, men användning av materialet i det praktiska skogsbruket uppmuntras. Det är därför tillåtet att skriva ut och kopiera innehållet, eller att lägga in innehåll från Kunskap Direkt på en egen webbplats. En förutsättning är att *källan och sammanhanget anges tydligt och att redaktionen kontaktas*. I första hand rekommenderas att använda länkar till enskilda sidor i Kunskap Direkt.

Upphovsrätten till bilder (teckningar och foton) ägs av de enskilda fotograferna och illustratörerna. Det är därför inte tillåtet att använda bilder från Kunskap

Direkt i andra sammanhang än då de direkt ingår i en Kunskap Direkt-information. Den som vill utnyttja bilder för egna informationsinsatser måste därför kontakta illustratörerna direkt.

Kontakt

Aktuella i maj 2008

Redaktör sedan 2003 är Mats Hannerz (mats.hannerz@silvinformation.se), och tekniskt ansvarig är Patrik Ryzko (patrik.ryzko@skogforsk.se).

Styrgruppen består av:

- Ola Persson, informationschef, LRF Skogsägarna (ordförande)
(ola.persson@skogsagarna.lrf.se)
- Per Bengtsson, informationschef, Mellanskog
(per.bengtsson@mellanskog.se)
- Björn Skogh, skogschef, Norrskog
(bjorn.skogh@norrskog.se)
- Charlotta Håkansson, medlemsavdelningen, Södra
(charlotta.hakansson@sodra.com)
- Karin Vestlund Ekerby, utboansvarig, LRF Skogsägarna
(karin.vestlund.ekerby@skogsagarna.lrf.se)
- Patrik André, stf chef Kommunikationsenheten, Skogsstyrelsen
(patrik.andre@skogsstyrelsen.se)
- Karin Hofstedt, stf distriktschef, Skogsstyrelsen
(karin.hofstedt@skogsstyrelsen.se)
- Erik Viklund, informationschef, Skogforsk
(erik.viklund@skogforsk.se)
- Patrik Ryzko, webbansvarig, Skogforsk
(patrik.ryzko@skogforsk.se)